



**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы
медицина колледжі**

ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҮСҚАУЛЫҚ

Мамандық: 009130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілік: 5AB091300101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқу түрі: күндізгі

Оқытудың нормативтік мерзімі: 3 жыл 6 ай

Циклдер және пәндердің индексі: КВ

Курс: 3

Семестр: 5

Пән: «Мейіргер ісі негіздері»

Бақылау түрі: Диф/сынақ

Жалпы еңбек сыйымдылығы сағат/кредит КЗ: 24/1

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	16 беттің 2 беті

Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық «Мейіргер ісі негіздері» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасы негізінде құрастырылып, кафедра мәжілісінде бекітілді.

Хаттама № 1 «17» 08 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі:  Б.Д.Серикова

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 3 беті

1- сабақ

1.Тақырып. Кіріспе. Мейіргер ісі негіздері. Емшара бөлмесіндегі мейіргердің жұмысын ұйымдастыру. Препаратты енгізу жолдары. Дәрілік заттардың негізгі топтары: сақтау, тарату, қолдану түрлері.

2. Мақсаты: Мейіргер ісінің негіздерін түсіну, емшара бөлмесіндегі мейіргердің жұмысын тиімді ұйымдастыру, дәрілік заттарды енгізу жолдарын меңгеру және олардың негізгі топтарын сақтау, тарату, және қолдану принциптерін игеру.

3. Студент білуі тиіс:

- Мейіргерлік кәсібінің тарихи кезеңдері мен дамуы.
- Мейіргерлік білім мен практиканың философиялық негіздері.
- Мейіргердің рөлі және кәсіби этика.
- Жұмыс орнын ұйымдастыру принциптері.
- Асептика және антисептика ережелері.
- Құрал-жабдықтарды дайындау және стерилизация.
- Санитарлық-гигиеналық талаптар.
- Эпидемиологиялық қауіпсіздік шаралары.
- Жұмыс орнында инфекцияның алдын алу.
- Дәрілік заттардың жіктелуі (анальгетиктер, антибиотиктер, антисептиктер және т.б.).
- Дәрілердің әсер ету механизмі.
- Дәрілік заттарды жаздырып алу процедурасы.
- Дәрілерді сақтау ережелері.
- Дәрілерді тарату және қолдану түрлері.
- Дәрілік заттарды сақтау жағдайлары.
- Жарамдылық мерзімі мен ескерту белгілері.
- Есірткелік заттарды есепке алу ережелері.
- Сақтау және қолдану шарттары.
- Дәрілерді пациенттерге дұрыс тарату тәртібі.
- Дәрілердің құжаттамасы мен бақылауы.
- Эндовенозды, бұлшықет ішіне, тері астына, тері ішіне енгізу.
- Энгеральді және парентеральді енгізу.
- Ауыз арқылы, клизма, зонд арқылы енгізу.
- Энтеральді тамақтандыру принциптері.
- Сублингвальді (тіл астына) және суббукальдді (тістің ішіне) енгізу әдістері.
- Артықшылықтары мен кемшіліктері.
- Сыртқы қолдану (кремдер, майлар, ерітінділер).
- Көрсеткіштері мен қолдану тәртібі.

Студент істей білуі тиіс:

- Мейіргер ісінің тарихын зерттеу, негізгі кезеңдерін түсіну.
- Мейіргерлік философия мен этиканың принциптерін меңгеру.
- Емшара бөлмесінде асептика мен антисептика ережелерін сақтау.
- Жұмыс орнын ұйымдастыру, құрал-жабдықтарды дайындау.
- Санитарлық-гигиеналық талаптарды орындау.
- Эпидемиологиялық қауіпсіздік шараларын жоспарлау және жүзеге асыру.
- Дәрілік заттардың жіктелуін түсіну, олардың әсер ету механизмін білу.
- Дәрілерді анықтау және сипаттау.
- Дәрілік заттарды дұрыс жаздырып алу, сақтау және тарату дағдыларын меңгеру.
- Дәрілерді қолдану тәртібін білу.
- Дәрілік заттарды сақтау шарттарын түсіну және орындау.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 4 беті

- Жарамдылық мерзімдерін бақылау.
- Есірткелік заттарды есепке алу және сақтау ережелерін меңгеру.
- Күшті әсер ететін дәрілермен жұмыс істеу.
- Дәрілерді науқастарға дұрыс тарату, бақылау жүргізу.
- Дәрі-дәрмектердің құжаттамасын жүргізу.
- Дәрі-дәрмекті енгізудің әртүрлі әдістерін (парентеральді, энтеральді) білу.
- Дәрі енгізу техникасын меңгеру.
- Ауыз, зонд, клизма арқылы енгізу дағдыларын меңгеру.
- Энтеральді тамақтандыру принциптерін түсіну.
- Сублингвальді және суббукальді енгізу әдістерін қолдану.
- Бұл әдістердің артықшылықтары мен кемшіліктерін түсіну.
- Дәрілік заттарды сыртқа (кремдер, майлар) енгізу тәсілдерін меңгеру.
- Сыртқы қолданудың көрсеткіштері мен ережелерін білу.

4. Негізгі сұрақтар:

- Мейіргер ісінің тарихи кезеңдерін атаңыз.
- Емшара бөлмесінің санитарлық талаптарын қалай қамтамасыз ету керек?
- Дәрілік заттардың қандай топтарын білесіз?
- Дәрілерді сақтау кезінде қандай талаптар орындалуы тиіс?
- Есірткелік дәрілерді есепке алу үшін қандай ережелер бар?

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып, тақырыпты талдау.
2. Кіші топтармен жұмыс істеу.
3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4. Ситуациялық есептерді шешу.
5. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер :

1. Қол жуудың деңгей саны?
 - A. 3
 - B. 5
 - C. 6
 - D. 7
 - E. 4
2. Белгілі профильді науқастар тобына емдеу-алдын алу көмегін көрсету үшін мамандандырылған мекеме ?
 - A. емхана
 - B. медсанбөлім
 - C. жедел көмек станциясы
 - D. диспансер
 - E. терапия бөлімі
3. Мүмкіншілігі шектеулі науқасты тасымалдау тәсілін анықтайды?
 - A. бөлімшенің аға мейірбикесі
 - B. дәрігер
 - C. қабылдау бөлімшесінің мейірбикесі
 - D. палата мейірбикесі
 - E. мейіргер
4. Медбикелік ісі негізін қалаушыларды атаңыз

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 5 беті

- A. Даша Севастопольская
 B. Флоренс Найтингейл
 C. Екатерина Бакунина
 D. Варвара Щедрина
 E. Г.И.Морозова
5. Медбикелік ісінің негізгі принциптерін атаңыз
 A. өмірге деген, адам құқықына, жетістіктеріне құрмет
 B. дәрігердің айтқандарын шала орындау
 C. ұлтқа қатыссыз науқасты жақсы күту
 D. науқасқа көңіл бөлу және сүю
 E. науқасты күту
6. Халықаралық кодекске орай медбикелердің фундаментальды жауапкершілігінің төрт негізгі аспектілерін атаңыз
 A. қиыншылықты жеңілдету
 B. ұқыптылықпен күту
 C. аурудың алдын алу
 D. денсаулықты тіктеу
 E. дәрігердің айтқандарын толығымен орындау
6. денсаулықты қуаттауға кірісу
 Дұрыс жауапты табыңыз
 A. 1,2,3,5
 B. 2,3,4,6
 C. 1,3,4,6
 D. 3,4,5,6
 E. 2,3,4,5
7. Патронаж дегеніміз не?
 A. үнемі аурулардың үйіне барып тексеру
 B. медбикенің жасөспірімдермен жұмысы
 C. медбикенің кәрі адамдармен жұмысы
 D. медбикенің бөлімшедегі жұмысы
 E. нәрестені тексеру
8. Қандай ауруларға стационарлы емдеу көрсетіледі?
 A. емханадан бағыт алған ауруларға
 B. стационарлы-курортты емдеуден өткен ауруларға
 C. диспансерлі тіркеуде тұрған ауруларға
 D. туб диспансерде тіркеуде тұрған ауруларға
 E. қабылдау бөлімінде
9. Адам өміріндегі кездесетін әлеуметтік, психологиялық және ішкі дүниелік жағдайлардың жиынтығы, аталады
 A. денсаулық,
 B. қоршаған орта
 C. науқас
 D. медбике
 E. дәрігер
10. «Денсаулық» түсінігі білдіреді
 A. аурудың болмауы
 B. физикалық және материалды жетістіктер
 C. аурудың болмауы және көңіл күй комфорты
 D. толық физикалық, психикалық және әлеуметтік жағдайдағы жетістіктерілік есептер
 E. аурудың пайда болуы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 6 беті

Ситуациялық есептер:

Терапия бөлімшесінде кәсіби деңгейі жоғары, тағайындауларды нақты және өз уақытында орындайтын, ем – шаралардың орындалу техникасын сақтайтын, өз әріптестеріне мейірімді және отзывчива, "Ауданның үздік мейірбикесі " сайысының жеңімпазы, тәртіпті, әрқашан жұмыс орны мен құжаттарды ұқыпты ұстайды. Егу бөлмесінің мейірбикесінің демалысқа кетуіне байланысты ол аға мейірбикеге өзін егу бөлмесінің мейірбикесі қызметіне ауыстыруын сұрады.

Постағы мейірбикенің егу бөлмесіне жұмыс ауыстыруының себебі неде?

1. Жоғары айлық алу.
2. Өзін – өзі көрсету қажеттілігі (көбінесе өзінің білімін, қабілеттілігін, дағдыларын қолдану).
3. Өзін – өзі мойындату және көрсету қажеттілігі.
4. Өзінің біліктілігін жоғарылату қажеттілігі.
5. Біреуге тәуелділік қажеттілігі.

2- сабақ

1. Тақырып. Дәрілік заттарды енгізудің парентералді енгізу әдістері. Егуден кейін болатын асқынулар және емдеудегі алдын-алу шаралары. Кейбір дәрілік заттарды енгізу ерекшеліктері. Пункция. Пункцияның түрлері.

2. Мақсаты: Парентералді енгізу әдістерін зерттеу, егуден кейін болатын асқынуларды анықтау, Емдеудегі алдын-алу шараларын әзірлеу, дәрілік заттарды енгізудің ерекшеліктерін талдау, Пункция және оның түрлерін түсіндіру

3. Студент білуі тиіс:

- Мейіргерлік күтім жоспарын ұйымдастыруды білу;
- Науқастарға сапалы күтім көрсетуді білу;
- **Студент істей білуі тиіс:**
 - Парентералді енгізу әдістерінің (инъекция, инфузия) түрлері мен көрсеткіштері.
 - Инъекцияларды орындау техникасы.
 - Емшара бөлмесінің стандартты жабдықтары мен құралдары.
 - Жұмыс орнын ұйымдастыру принциптері.
 - Дәрілік заттарды енгізу алдында тексеру және дайындау ережелері.
 - Асептикалық техника мен антисептика принциптерін сақтау.
 - Апаттық дәрі қобдишасының құрылымы мен құрамын білу.
 - Апаттық жағдайларда қолданылатын негізгі дәрілік заттарды тану.
 - Бір рет қолданылатын шприцті дұрыс құрастыру әдістері.
 - Инъекцияға дайындық.
 - Ампуладан ерітіндіні сорып алу техникасын меңгеру.
 - Ампуланың қауіпсіздігін тексеру.
 - Флаконнан ерітіндіні алу әдісі.
 - Флаконды пайдаланудағы ережелер мен қауіпсіздік шаралары.
 - Антибиотиктердің дозасын есептеу әдістері.
 - Антибиотиктерді еріту тәртібі.
 - Көктамырға енгізудің артықшылықтары (жылдам әсер ету, қан айналымына тікелей енгізу).
 - Кемшіліктері (асқынулар, инфекция қаупі).
 - Бұлшықетке инъекцияның техникалары мен көрсеткіштері.
 - Инъекция орнын таңдау.
 - Тері астына инъекцияның тәсілдері мен ерекшеліктері.
 - Техника қауіпсіздігі.
 - Тері ішіне инъекцияның көрсеткіштері мен әдістері.
 - Инъекция орындау техникасы.
 - Көк тамырға инъекция жасаудың ережелері.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 7 беті

- Инъекциядан кейінгі күтім.
- Тамшылатып құю жүйесін дұрыс құрастыру.
- Инфузияның көрсеткіштері мен күтімі.
- Инфузия жүргізу әдістері.
- Процедура кезінде мейіргердің рөлі.
- Инъекциядан кейінгі мүмкін асқынуларды тану.
- Асқынуларды болдырмау шаралары.
- Анафилактикалық шоктың белгілері мен алғашқы көмегі.
- Дәрілерді пайдалану.
- Гепариннің көрсеткіштері мен енгізу техникасы.
- Гепариннің мөлшерлеу ережелері.
- Магний сульфатын енгізу көрсеткіштері мен мөлшерлеу.
- Кальций хлоридінің қасиеттері мен енгізу әдістері.
- Жүрек гликозидтерінің әсер ету механизмі мен енгізу тәртібі.
- Строфантиннің көрсеткіштері мен қолдану ерекшеліктері.
- Инсулин дозасын есептеу және оны енгізудің техникасы.
- Бициллиннің қолдану көрсеткіштері мен техникасы.
- Перифериялық катетерді орнату және оны күту ережелері.
- Катетердің күту принциптері мен техникалары.
- Пункцияның көрсеткіштері мен түрлері (плевралды, люмбальды, абдоминалды, стерналды).
- Пункция процедурасының техникасы.
- Мейіргердің пункция процедурасындағы міндеттері мен жауапкершілігі.

4. Негізгі сұрақтар:

1. Парентеральді енгізудің негізгі әдістерін атаңыз. Венозды инъекция мен бұлшықетке инъекцияның айырмашылығы неде?
2. Емшара бөлмесінің негізгі жабдықтарын атаңыз. Санитарлық-гигиеналық талаптарды қалай сақтауға болады?
3. Парентеральді дәрілерді қолдану кезінде қандай негізгі ережелерді сақтау керек? Дәрілік заттардың сақталу шарттары қандай?
4. Апаттық дәрі қобдишасының негізгі құрамдас бөліктерін атаңыз. Апаттық жағдайда алғашқы көмек көрсету үшін қандай заттар қажет?
5. Бір рет қолданылатын шприцті қалай дұрыс жинақтауға болады? Шприцті құрастыру кезінде қандай қауіпсіздік шараларын сақтау керек?
6. Ампуладан дәрілік затты қалай алу керек? Ампуланы ашу кезінде неге назар аудару қажет?
7. Флаконнан дәрілік затты қалай алу керек? Флаконды қолданар алдында қандай тексерістер жүргізу керек?
8. Антибиотиктің дозасын қалай есептейсіз? Антибиотикті еріту кезінде қандай ережелерді сақтау қажет?
9. Көк тамырға енгізудің артықшылықтары қандай? Кемшіліктері неде?
10. Бұлшықетке инъекция жасау кезінде қандай техникалық қадамдар қажет? Қай бұлшықеттер инъекция үшін ең қолайлы?
11. Тері астына инъекция жасау техникасын сипаттаңыз. Тері астына егу кезінде қандай маңызды факторларды ескеру керек?
12. Тері ішіне инъекция жасаудың негізгі техникасы қандай? Тері ішіне инъекцияның көрсеткіштері мен қарсы көрсеткіштері неде?
13. Көк тамырға инъекция жасаудағы негізгі қадамдарды атаңыз. Инъекция жасағаннан кейін неге назар аудару керек?
14. Тамшылатып құю жүйесін қалай құрастыруға болады? Сұйықтықтың ағымын бақылау үшін қандай әдістерді қолдану қажет?

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 8 беті

15. Сұйықтықты тамшылатып енгізу кезінде қандай факторларға назар аудару керек? Енгізу алдында науқастың жағдайын қалай бағалайсыз?

16. Инъекциядан кейін кездесетін асқынуларды атаңыз. Асқынулардың алдын алу үшін қандай шаралар қабылдануы керек?

17. Анафилактикалық шоктың белгілері қандай? Анафилактикалық шок кезінде қандай шұғыл шараларды қолдану қажет?

18. Гепариннің енгізу ерекшеліктері қандай? Гепаринді қолданар алдында қандай тексерістер жүргізу керек?

19. Магний сульфатын енгізу әдісін сипаттаңыз. Қай жағдайда магний сульфатын қолдану ұсынылады?

20. Кальций хлоридінің енгізу әдісін түсіндіріңіз. Кальций хлоридін енгізгенде қандай сақтық шараларын сақтау керек?

21. Жүрек гликозидтерін енгізу кезінде ескеру қажет ерекшеліктерді атаңыз. Жүрек гликозидтерін қолданудың көрсеткіштері қандай?

22. Строфантинді қолдану ерекшеліктері неде? Строфантиннің әсер ету механизмі қандай?

23. Инсулиннің дозасын қалай есептейсіз? Инсулинді енгізу кезінде қандай принциптерді сақтау керек?

24. Бициллинді енгізу әдісін сипаттаңыз. Бициллинді қолдану кезінде қандай қауіптер бар?

25. Перифериялық көктамыр катетерін қалай дұрыс орналастыруға болады? Катетерге күнделікті күтім жасау кезінде қандай шаралар қабылдануы тиіс?

26. Пункция жүргізу кезінде мейіргердің рөлі неде?

27. Әр түрлі пункциялардың техникалық ерекшеліктері қандай? Пункциядан кейінгі күтім мен бақылау қалай жүргізіледі?

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып, тақырыпты талдау.

2. Кіші топтармен жұмыс істеу.

3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.

4. Ситуациялық есептерді шешу.

5. Тақырып бойынша тесттерді шешу.

6. Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

7. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т. б.)

Тесттер :

1. Мейіргерлік үрдістің ... кезеңінде мейіргерлік күтім мақсатын анықтау жүргізіледі.

A. мейіргерлік күтімді жоспарлау

B. ақпарат жинау

C. мейіргерлік құжатнамаларды толтыру

D. мейіргерлік диагнозды анықтау

E. мейіргерлік күтімді іске асыру

2. Хирургиялық бөлімшеде 45 жастағы Л. науқаста антибиотикпен ем жүргізгеннен кейін аллергиялық стоматит анықталды. Тісін тазалағанда, тамақ ішкенде ауыз қуысында ауырсыну байқалатынына шағымданады. Қарау барысында ауыз қуысындағы шырышты қабаттың қызарғанын, тілінде ақ жамылғы, тіл астында бірнеше жараның бар екендігі анықталды. Ауыз қуысына күтім жасауда ... қолдану тиімді.

A. 2 % гидрокарбонат натрий ерітіндісін

B. 5 % бор қышқылы ерітіндісін

C. мұздай суды

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 9 беті

D.қайнатылған жылы суды

E.дистилденген суды

3.Мейіргерлік үрдістің бұл кезеңінде тексеру кезіндегі мәліметтер мен пациенттің анықталған мәселелерін қорытындылаудан басталады, өйткені қиындықтар, денсаулық жағдайын қалыпқа келтіруге кедергі ететін, сырқат жағдай мен өлім үрдісі кіреді. Мейіргерлік үрдістің ... кезеңі туралы айтылған.

A. II

B. I

C. III

D.IV

E.V

4.Науқас 44 жаста. Белсенсіз қалыпта жатыр. Бірінші дәрежелі ойылуға ... тән.

A.тұрақты гиперемия

B.эпидермистің ажырауы

C.баздану

D.барлық жұмсақ тіндердің зақымдалуы

E.көпіршіктің пайда болуы

5.Науқас 77 жаста. Кома жағдайына түсті. Ойылудың пайда болуына ... негізгі себептер болып табылады.

A.тіндердің жаншылуы

B.депрессия

C.анемия

D.ауырсынуды басатын дәрілерді қолдану

E.ауырсыну

6.Науқас 56 жаста. Кома жағдайына түсті. Ойылудың пайда болуына әкелетін факторларды көрсетіңіз :

A.науқасты орнынан ауыстыру техникасын дұрыс қолданбау

B.жоғары ақуызды тамақтану

C.психикалық гармонияны

D.рухани гармония

E.жеке бас гигиенасын сақтау

7.Науқас 39 жаста,басынан өткен исулыттен кейін аяқтарының салдануы пайда болды.Ойылулардың алдын алу үшін ... әдісін қолданамыз.

A.науқастың төсектегі қалпын әр 2 сағатта 1 рет ауысытырып отыру

B.таза орамалдармен аптасына 1 рет қамтамасыз ету

C.тамақтануды күніне 4 рет қамтамасыз ету

D.ауыз қуысын физ. ерітіндімен күн сайын өңдеу

E.науқастың терісін жылы сумен әр 2 сағат сайын өңдеу

8.Ірінді хирургия бөліміне оң жақ қолтық асты аймағындағы қатты инфильтраттың пайда болуына шағымданған науқас келіп түсті.Қарап тексергенде мейірбике домаланған, ауырсынатын инфильтратты көрді, инфильтрат айналасындағы тері қызарған, аймақтағы тері қызуы бар. Мейіргердің іс-әрекеті:

A. қолтық асты аймағын өңдеу және қыздырғыш компресс басу

B.тамақтануды күніне 4 рет қамтамасыз ету

C.ауыз қуысын физ. ерітіндімен күн сайын өңдеу


D.науқастың терісін жылы сумен әр 2 сағат сайын өңдеу

E.науқас терісін әр сағат сайын физ. ерітіндімен сүрту

9.Қатаң төсектік тәртіптегі науқаста жағымсыз иіс, тері жабындысының бұлшық етке дейін зақымдануы байқалды. Бұл ойық жараның ... дәрежесі.

A.үшінші

B. бірінші

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA - 1979 -	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 10 беті

- С. екінші
 D. төртінші
 E. бастапқы
 10. Қатаң төсектік тәртіптегі науқаста ауырсыну, барлық жұмсақ тіндердің сүйекке дейін зақымдануы байқалды. Бұл ойық жараның ... дәрежесі.
 A. төртінші
 B. бірінші
 C. екінші
 D. үшінші
 E. бастапқы

Ситуациялық есептер:

1. Хирургия бөлімшесінде іш қуысына отау жасалған науқас жатыр. Отаудан кейінгі жарасы ұзақ жазылуда, осы бөлімшеге түскен науқастардың барлығын отау жасауға қарсы пікірін айтып жүр, яғни хирург отау жасай алмайды деп, науқастардың сөзін мейірбике естіп қалды, мейірбике не істеу қажет.
2. Палатада қатерлі ісікпен ауыратын науқас жатыр, өзінің диагнозын білмейді. Ол мейірбикеге ауру тарихын әкелуді өтінді. Мейірбикенің әрекеті.

3- сабақ

1. Тақырып: Мейіргер ісіндегі емшаралар: клизмалар, қуықты катетерлеу, стомалар.

2. Мақсаты:

- Студенттерге клизма жасауды үйрету. Қуықты катетерлеуді үйрету.
- 3. Студент білуі тиіс:** Мейіргерлік күтім жоспарын ұйымдастыруды білу;
- Науқастарға сапалы күтім көрсетуді үйрену;

Студент істей білуі тиіс:

- Науқастың функциональды жағдайын бағалауды үйрену;
- Науқастардың жеке бас гигиенасын сақтауды үйрену;
- Медициналық ұйымдарда тағаммен емдеуді ұйымдастыруды меңгеру;
- Науқасты лабораториялық және аспаптық зерттеулерге дайындауды білу.

4. Негізгі сұрақтар:

- Клизма дегеніміз.
- Қуықты катетерлеу.


5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып отырып, тақырыпты талдау.
2. Кіші топтармен жұмыс істеу.
3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4. Ситуациялық есептерді шешу.
5. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6. Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Мейіргер ісіндегі зерттеулерді жоспарлау және жүргізу принциптері [Мәтін] : оқу құралы / Г. Ә. Дербисалина [т. б.]. - Қарағанды : АҚНҰР, 2020. - 150 б.
2. Принципы планирования и проведения исследований в сестринском деле [Текст] : учебное пособие / Г. А. Дербисалина [и др.]. - Караганда : АҚНҰР, 2020. - 196 с
3. Қаныбеков, А. Емшара және таңу бөлмелерінің мейірбикелерінің іс - әрекеттері [Мәтін] : оқулық / А. Қаныбеков, А. Қаныбекова. - Алматы : Эверо, 2017. - 200 бет.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 11 беті

4. Қаныбеков, А. Медбикеге арналған нұсқаулар [Мәтін] : оқулық / А. Қаныбеков, Е. Г. Жахметов, А. Қаныбекова. - ; ҚР ДСМ РЦИТМОН жұмыс комиссиясы бекіткен. - Алматы : Эверо, 2014. - 428 бет.

Қосымша әдебиеттер:

1. Қаныбеков, А. Медбикелердің іс - әрекеттері. 1- бөлім [Мәтін] : оқулық бағдарлама / А. Қаныбеков. - Алматы : Эверо, 2016. - 228 бет
2. Қаныбеков, А. Медбикелердің іс – әрекеттері. 2-бөлім : оқулық бағдарлама / А. Қаныбеков. – Алматы : Эверо, 2016. – 260 бет
3. Қаныбеков, А. Медбикенің іс-әрекеттері : оқулық бағдарлама / А. Қаныбеков. - ; ҚР ДСМ РЦИТМОН басп. ұсынған. – Алматы : Эверо, 2014. – 476 бет.

7. Бағдарламамен қамтамасыз ету және Интернет ресурстар:

1. Дербісалина Г.Ә., Жүнісова Д.К., Землянская Н.С., Бекбергенова Ж.Б., Үмбетжанова А.Т., Нұрғалиева Н.Қ. МЕЙІРГЕР ІСІНДЕГІ ЗЕРТТЕУЛЕРДІ ЖОСПАРЛАУ ЖӘНЕ ЖҮРГІЗУ ПРИНЦИПТЕРІ Оқу құралы Қарағанды, 2020

<https://aknurpress.kz/reader/web/2330>

2. Тургамбаева А.К. МЕЙІРГЕР ІСІН БАСҚАРУЫНЫҢ НЕГІЗДЕРІ

Оқулық Астана, 2017 <https://aknurpress.kz/reader/web/1432>

3. К.Ш. Сыздыкова, Ж.С. Тулебаев, Н.С. Мусина, А.А. Маукенова, А.Р. Рыскулова, Н.Н. Авгамбаева / Мейірбике ісіндегі менеджмент: оқу құралы. (2-ші басылым). Қарағанды: «АҚНҰР» баспасы, 2020. - 246 бет.

<https://aknurpress.kz/reader/web/1434>

4. Пулькинова А.В., Имашева Б.С. Сестринский процесс. - Алмата, Каспийский университет, 2020. – 300 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/813/

5. Сейдуманов С.Т. и др. Общие сестринские технологии / Под ред. С.Т. Сейдуманова. – Алматы: Издательство «Эверо», 2020 - 230 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/397/


6. Сестринские технологии / Авторский коллектив А. Қаныбеков, В.М. Ячменев, Е.Г. Жахметов, Ж. Қаныбекова – Алматы: Эверо, 2020 - 304 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/842/

7. Қаныбеков А. Операциялық, таңу және емшара мейірбикелерінің ісәрекеттері / А. Қаныбеков, Ж. Қаныбекова. – Алматы: Эверо, 2020 – 216 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/845/

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер :

1. Клизманың негізгі мақсаты неде?
 - А) Ауырсынуды азайту
 - В) Асқазан-ішек жолын тазарту
 - С) Дәрілік заттарды енгізу
2. Сифонды клизманың көрсеткіші қандай?
 - А) Созылмалы constipation
 - В) Асқазан-ішек жолының жууы
 - С) Гипертензия
3. Тазарту клизмасын қою үшін қандай ерітінді қолданылады?
 - А) Тұзды ерітінді
 - В) Гипертониялық ерітінді
 - С) Майлы ерітінді
4. Қуықты катетерлеу кезінде мейіргердің бірінші қадамы қандай?
 - А) Катетерді енгізу
 - В) Жұмыс орнын дайындау
 - С) Науқасты тексеру

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA АКАДЕМИАСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 12 беті

5. Ер адамның қуғын катетерлеу кезінде қандай поза ең қолайлы?
 - А) Жатып
 - В) Тік
 - С) Бүйірмен
6. Стома дегеніміз не?
 - А) Асқазан-ішек жолына енгізілетін зонд
 - В) Зәр шығару жолының сыртқа шығарылуы
 - С) Нәжістің сыртқа шығарылуы
7. Стома күтімі кезінде қандай шаралар қолданылады?
 - А) Стома аймағын таза және құрғақ ұстау
 - В) Стоманы суға батыру
 - С) Стомаға крем қолдану
8. Гипертониялық клизма қоюдың көрсеткіші қандай?
 - А) Асқазан-ішек жолының бітелуі
 - В) Іштің қатты ауыруы
 - С) Су-тұз балансының бұзылуы
9. Клизма қою техникасы қандай кезеңдерден тұрады?
 - А) Дайындық, орындау, бақылау
 - В) Тек орындау
 - С) Тек бақылау
10. Қуықты катетерлеу кезінде инфекция қаупін азайту үшін не істеу керек?
 - А) Асептикалық ережелерді сақтау
 - В) Дұрыс катетерді таңдау
 - С) Науқасты судан сақтау
11. Стомаларға күтім жасау кезінде қандай құралдар қажет?
 - А) Стерильді марля мен бинт
 - В) Нәжісқабылдағыш
 - С) Бояғыш заттар
12. Клизманың енгізу жылдамдығы қандай болуы керек?
 - А) Жедел
 - В) Орташа
 - С) Баяу
13. Қуықты катетерлеу кезінде катетердің қандай бөлігін ұстап тұру керек?
 - А) Стерильді бөлігін
 - В) Сыртқы бөлігін
 - С) Түбін
14. Стома қай кезде қолданылады?
 - А) Тек жедел операциялардан кейін
 - В) Нәжіс шығарылуын қиындататын жағдайларда
 - С) Тек зәр шығару кезінде
15. Клизманың қандай түрі науқастың жалпы жағдайын жақсартуға бағытталған?
 - А) Тазарту клизмасы
 - В) Майлы клизма
 - С) Гипертониялық клизма
16. Қуықты катетерлеу процедурасы кезінде мейіргер қандай материалдарды қолданады?
 - А) Стерильді катетер
 - В) Пластикалық құты
 - С) Тек дезинфекция құралдары
17. Стома күтімі кезінде қандай белгілер назар аударуды талап етеді?
 - А) Стомадан сұйықтық бөліну
 - В) Стома айналасында қызару

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		16 беттің 13 беті

- С) Екеуі де
- 18. Клизма қою алдында науқасқа қандай кеңес берілуі тиіс?
 - А) Тамақ ішу
 - В) Ыңғайлы отыру
 - С) Су ішпеу
- 19. Клизманы қай кезде қоюға болмайды?
 - А) Асқазанның өткір ауруы болғанда
 - В) Науқастың рұқсатымен
 - С) Науқастың психикалық жағдайы жақсы болғанда
- 20. Стома күтімі кезінде науқасқа қандай кеңес берілуі тиіс?
 - А) Стомаға күн сәулесінің түсуі
 - В) Күн сайын стоманы тексеру
 - С) Стома айналасын сулау

Ситуациялық есептер:

Ситуациялық есеп 1: Клизма қою

Науқас 65 жаста, созылмалы іш қату мәселесіне шағымданады. Дәрігер тазарту клизмасын қоюды ұсынды. Науқастың жалпы жағдайы тұрақты, бірақ оның бойында мазасыздық байқалады.

Сұрақтар:

1. Клизманы қою үшін қандай құралдар мен материалдар қажет?
2. Науқасқа клизма қою алдында қандай кеңестер беру керек?
3. Клизма қойғаннан кейін мейіргердің қандай бақылау жасауы тиіс?

Ситуациялық есеп 2: Қуықты катетерлеу

Науқас 45 жаста, зәр шығаруда қиындықтар туындап отыр. Дәрігер қуықты катетерлеуді ұсынды. Науқасқа катетерді қою үшін мейіргер жұмыс орнын дайындап, барлық қажетті құралдарды алды.

Сұрақтар:

1. Қуықты катетерлеу процедурасына дейін мейіргер қандай асептикалық шараларды қабылдауы тиіс?
2. Катетерді енгізу кезінде қандай техникалық ережелерді сақтау қажет?
3. Науқасқа катетерлеу процедурасынан кейін қандай күтім көрсету керек?

Ситуациялық есеп 3: Стома күтімі

Науқас 60 жаста, ішектің қатерлі ісігіне байланысты стома операциясынан өтті. Науқасқа стоманың күтіміне байланысты ақпарат қажет.

Сұрақтар:

1. Стома күтімінің негізгі қағидаттары қандай?
2. Стома айналасындағы тері күтімін қалай жүргізу керек?
3. Науқасқа стомамен өмір сүру туралы қандай кеңестер беру керек?



«Мейіргер ісі-1» кафедрасы

№72/11 ()

Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық

16 беттің 14 беті

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ			SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы			№72/11 ()
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық			16 беттің 15 беті



«Мейіргер ісі-1» кафедрасы

№72/11 ()

Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық

16 беттің 16 беті